

סדר הנענועים בלולב

שו"ע סי' תרנא

ה יברך על נטילת לולב, ושהחיינו, קודם שיטול האתרוג, כדי שיברך עובר לעשייתו.

ו לא יברך שהחיינו בשעת עשיית לולב, אלא בשעת נטילתו.

ז נתן הלולב בכלי, ונטלו, לא יצא.

ט הנענוע הוא שמוליך ידו מכנגדו והלאה, וינענע שם ג' פעמים בהולכה וג' פעמים בהובאה ... הגה: מוליך ומביא ג' פעמים לכל רוח.

מגן אברהם סי' תרנא

כא ולעולם יעמוד בפניו למזרח.

שוע"ר סי' תרנא

א מצות ארבעה מינים הללו הוא, שיטול כל אחד ואחד מישראל אתרוג אחד בידו אחת, ובידו השנית יטול לולב אחד ושני בדי ערבה ושלושה בדי הדס ... ואם נטל שלשה מינים אלו עם האתרוג בידו האחת לא יצא ידי חובתו ... ויש חולקין על זה ואומרים שלא מיעט הכתוב אלא שלא יהא האתרוג נאגד עם הלולב ומיניו באגודה אחת ממש אבל כל שאינו אוגדו ממש באגודה אחת אע"פ שנוטל בידו אחת אין בכך כלום ויוצא ידי חובתו מן התורה.

ולענין הלכה יש להחמיר בשל תורה, ואם בירך ונטל שניהם בידו אחת יחזור ויטלם בשתי ידיו בלא ברכה, דספק ברכות להקל, ושמא יצא בברכה הראשונה:

פסקי הסדור

ויקח הלולב תחלה לבדו בימינו ויברך, ואח"כ יקח האתרוג בשמאלו, ובמקום סיום הלולב והדס וערבה יחבר האתרוג עם הלולב.

וינענע לששה קצוות ח"י נענועים, שבכל צד שינענע יעשה ג' הולכות וג' הובאות, דהיינו הולכה והובאה ג' פעמים. ובכל הובאה יגע סוף הלולב ומיניו והאתרוג לחזה שלו ממש. וכשינענע יזחר שלא יגע ראש הלולב בכותל רק שיהיה חלל בינתיים.

סדר הנענועים הראשון לדרום, השני לצפון, הג' למזרח, הרביעי למעלה, החמישי למטה, ולא שיהפך ח"ו ראש הלולב למטה, אלא שההולכה תהיה לצד מטה וההובאה לצד מעלה הפך מלמעלה (וכן בכל הנענועים יהיה ראש הלולב לצד מעלה, אלא שהולכה תהיה לאותו צד שמנענע) הששי למערב.

ספר המנהגים – חב"ד ע' 66

מתחילין ברכת שהחיינו – כהשלולב בידו אחת והאתרוג בידו השנית. בסיום הברכה – מחברין אותם.

הלולב מחברו לשליש העליון של האתרוג, אשר אוחזו באלכסון קצת.

הנענונים: דרום וצפון – לקרן דרומית מזרחית, קרן צפונית מזרחית, למזרח – לאמצע המזרח. למעלה – בהובאה מורידים תחילה מעט "משכה בעולם", ואח"כ מביאים אל החזה. למטה – בהובאה מעלים תחילה מעט "העלאת העולם", ואח"כ מביאים אל החזה. מערב – שתי פעמים הראשונות לקרן מערבית דרומית. בפעם השלישית – לאמצע מערב.

במשך כל הנענועים האתרוג מכוסה בידו – לבד בנענוע האחרון שמגלהו קצת.

בההובאה – צריך להגיע עד החזה "מקום שמכים באמירת אשמנו".